

БРОЈ 15 ЛЕПТА
»Народ« излази свакога да-
на по подне.
Штампарија се налази у улици
бмбс број 7.
Власник
КРСТА Љ МИЛЕТИЋ

НАРОД

БРОЈ 15 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћу-
ју се по погодби.
Редакција је у улици Колом-
бо број 6.

ПРОТЕСТ УКРАЈИНЕ

Кад је 29 јануара о- чито нереализовање и-
године Троцки на- деја о политичкој сло-
устио био Брест Ли- бодној организацији и
вск и прогласио ста- социјалној правди, учи-
нило је, да се из дана
»ни мира ни рата« у дан све више наслу-
међу Русије и Не- ђивало у Украјини, као
ачке, и по том 10 фе- и у осталој Русији, при-
руара већ био потпи- бирање родољуба и о-
ан мир у Брест Литов- них који највише осе-
ку, по коме је, поред њају беду своје домо-
сталог, признато пра- вине.
о Немачкој да има у- Као одговор на то, од
ицаја и политичког и стране Немачке дошло
ничког у пределима је апшење и кажњава-
ишландије и Украји- ње утицајних људи, па
е, тада је већ 6 марта чак и оних који су са-
аршал Ајхорн ушао рађивали са Немцима,
својим трупама у као што је случај са
виск, а Лисинген у бившим председником
уцк. савета и шефом деле-
По том је настало гације у Брест Литов-
ређивање и експло- ском, Холубовићем.
исање плена од стра- Али готово једновре-
е Немачке. Нарочита меноса вестима о хап-
е пажња обрађена на шењу и прогањању у
Украјину због њених Украјини стиге и вест
огатих житница и бо- о убиству Ајхорна. Као
гатства у стоци. што се види, ствари на
За војног гувернера истоку иду брже, но
крајине би одређен што се могло очекива-
аршал фон Ајхорн, ти. За непун месец да-
ознат са своје свире- на ово је друго уби-
ости и искључивости. ство немачких истакну-
Их дана пада и при- тих власника.
зање Немачке о неус- За Мирбахом је до-
лаху сумаренске блока- шао Ајхорн; прогово-
е, и према томе једи- рио је последњи разлог,
на нада беше Украји- бомба и револвер, и из-
на, чијим би се богат- гледи су да се неће на
ством могло, колико то- овоме зауставити. Пос-
ико, побољшати еко- ле Русије протестује
номско стање и исхра- Украјина.
на централних држава. Овакав начин разра-
Употребљавана су чунавања већ постаје,
крајња и безобзирна по свему, систем, којим
средства, да се до ци- се за сада једино може
ља дође, и на тај на- општити са Немцима.
чин народ је у Украји- Понижена отаџбина
ни доведен не само у нашла је осветнике.

Употребљавана су крајња и безобзирна средства, да се до циља дође, и на тај начин народ је у Украјини доведен не само у положај потиштенога, него и у положај оптачаног.
Сем тога несређено политичко стање, међусобни покољи и крваво сатирање, а наро-

То се види из одговора које шаљу поједини листови на разна писма војника. Та писма су такве садржине, да се ни напредни листови не усуђују да их донесу.

У малим кореспонденцијама »Словенског Господара«, налазимо ове одговоре: Словенцима 47 пешад. пука 1 чета: »не усуђујемо се да штампамо.«

Војницима 87 пешад. пука: »То би запленила цензура.«

Војницима у Горњој Аустрији: »Ваше саопштење било би запленило. Цензура не дозвољава такве ствари.«

Л. Пушкарику и његовим ратним друговима: »Радујем нас, што се тако одушевљавате за југословенску идеју. Срдачно вас поздрављамо али верујте нам, да је немогуће донети ваше саопштење.«

Овакво расположење објашњава, зашто аустријска врховна команда, која је у свом последњем комуникацији хвалила храброст својих немачких и немањарских јединица, није се усуђивала да спомене Југословене.

„КУЛТУРТРЕГЕРИ“

Цирих. — Јављају из Беча: Председник барон Хусарек изјавио је у Господској кући, да централне силе подржавају дефанзиван рат и да су приправне: »да закључе часан мир ако се њихови непријатељи одрекну да их униште«. Затим је додао: »Наш савез са Немачком биће ојачан у смислу трајне пацифистичке заједнице; и завршио је с овим:

»Аустрија ће испунити своју улогу, ако су различите расе, које састављају Аустроугар-

ску, уверене да се извор њене цивилизаторске снаге налази у њеном немачком језгру.«

СТАРИ ПЛАЧКАШИ

Портсмут. — Између осталих ствари, које су Немци опљачкали за време окупације у Шато Тиери, треба поменути и библиотеку од велике вредности, која је имала више стотина старих књига и рукописа.

ИЗЈАВЕ ЧЕХА

Цирих. — »Чешки Социјалист«, орган посланика Клофача, убрину од 3 јула, коментарише фантастичне вести бечке и пештанске штампе о тобожњој некој подвојености између чехо-словачке буржоазије и социјалиста.

Лист пише: »Морамо прснути у смех, кад читамо сличне фантазије. Истина је, да је јединство у чешком табору потпуно и апсолутно. Крамарж и Клофач као шефови чешке националне странке имаће више прилика да то ефикасно докажу колико пријатељима толико и непријатељима.«

У наредном броју исти лист полемише са неким листовима из Немачке, који су били протурали вести, да се у чешком парламентарном клубу појављује јака активистичка струја, то јест да учествује у влади. Лист одговара: »Наша политика у парламенту неће се мењати. Истина је, да желимо да буде активнија, али само у смислу најуже солидарности са осталим потлачени народима. Спо-

разум са Југословени-ма је савршено дело. Конгрес у Прагу нас је зближио и са Пољацима и Италијанима, и хоћемо да се ово зближење манифестује и на парламентарном пољу. Чехословачком народу је суђено да постане веза између народа од Аустрије потлачених. Ма који непријатељски акт против ма којег члана наше заједнице изазваће солидарну реакцију свих потлачених народа. Ето у том смислу ми хоћемо активистичку политику.«

ГУБИТЦИ НА ГРАПИ

Рим. — Два италијанска војника, који су прошлог јуна били од Аустријанаца заробљени на Грапи, успели су да побегну из ропства. Они кажу, да су првих дана аустријске офан-

зиве видели, где се непријатељски батаљони смењују са Грапе са самих 80 па чак и 60 људи. Ова изјава потврђује тврдње аустријских заробљеника, према којима су аустријски губитци на Грапи били огромни.

ЈАПАН

Токио. — Приватни крунски савет држао је изванредну седницу под председањем Микадовим да испита услове интервенције у Сибиру и одобрио је мере, које је влада у том погледу предузела.

Како је познато јапанска је влада на основу споразума са Сједињеним Државама наклањена интервенцији. Данашња вест према томе потврђује, да је одлука о интервенцији сада дефинитивна.

ДОГАЂАЈИ У РУСИЈИ

Лондон. — Један руски изјављују да немају ника-званични радиограм доно-ких завојевачких намера, си текст уговора, који је а мурмански Савет изјав-закључен између савезнич-љује, да је уговору једи-ких представника и мур-дини циљ заштита непри-манског савета у циљу са-косновености мурманског-радње у одбрани мурман-краја због успостављања-ских крајева од немачке једне велике уједињене Ру-коалиције. У уговору је сије.

предвиђено примање у савезничку војску руских добровољаца или стварање руских снага под руском командом, којима ће Споразум пружити сву потребну помоћ за опрему.

Цирих. — »Локал Анцајгеру« један кадет излаже, како је састављена војска, која потпомаже бољшевичку владу и између осталог каже: »Има три врсте бољшевика, који сачињавају црвену војску: црвена гарда; бољшевици по уверењу« рекрутовани између козака, који неће да признају свога поглавицу; и најзад тако звани »партизани«, банде беспосличара сваке врсте против којих има само једно средство: у-

ФЕЉТОН

М. М. ФЕДОРОВ : ЖЕНА

Чезња предосећаја, страх вала њега, самог њега и... тешки кораца, који су чак у том, што јој је допу-напомињали мрачни сан — стио да га загри. Она је до самог његовог до-проклињала њега и своје-ласка. Шта више, то што чувство према њему, које је сматрала с његове стра-јој се представљало виским-не знаком бескрајне љуба-до гнупости. Ако је он-ни, чинило јој се сад само није штедио као туђу же-окрутношћу. ну, морао ју је поштедити као мајку.

Она није примећавала како дан смењује ноћ и рађа се нови дан: ној су били дан и ноћ у очима њеног детета. Кад се из тих очију светлила нада — свитао је дан, кад је нада гасла — подизала се ноћ. Али кад је настала субота, обични дан њиховог састанка преко целе године, она осети чудноват немир, који се одвојено издизао од тих неисказаних материнских чувстава, која су је жегла и трзала — узабуђење бегше обузелo њено тело, у коме је страст подизала своју змијску главу.

Она није примећавала како дан смењује ноћ и рађа се нови дан: ној су били дан и ноћ у очима њеног детета. Кад се из тих очију светлила нада — свитао је дан, кад је нада гасла — подизала се ноћ. Али кад је настала субота, обични дан њиховог састанка преко целе године, она осети чудноват немир, који се одвојено издизао од тих неисказаних материнских чувстава, која су је жегла и трзала — узабуђење бегше обузелo њено тело, у коме је страст подизала своју змијску главу.

И то је било у суботу. Она је то осећала и с оружјем у рукама пошла је к њему. Узнемиривала је само једна мисао, што знајући за њену жалост, он сад неће доћи на место састанка и њена ће се намера угасти и они ће остати неосвећени.

И то је било у суботу. Она је то осећала и с оружјем у рукама пошла је к њему. Узнемиривала је само једна мисао, што знајући за њену жалост, он сад неће доћи на место састанка и њена ће се намера угасти и они ће остати неосвећени.

иниште. «Известитељ каже да је апсолутно немогуће утврдити на ни приближно, колики су ефективи црвене војске. Чак није могуће утврдити број црвених гарда, које су мобилисане у великим варошима. Сваки бољшевик, који тражи да буде примљен у црвену гарду, добија одмах помоћ од 375 рубаља за породицу, а природно је, да сваки рекрут има бар једну. У нужди пре ступања, у црвену гарду, регрут са лапа цивилни брак јер је извесно, да је 375 рубаља награда главни мотив, који привлачи црвене војнике. Често се дешава да се једно исто лице уписује у ваше спискове разних канцеларија за рекрутовање и, пошто нема никакве контроле, бољшевички кандидат добија три до пет награда по 375 рубаља. После уписивања долази обука од 14 дана, за које време црвени војник може да станује где хоће а само је дужан да се пријави на сат обуке. Када се доврши ова обука, даје се војницима опрема. Безброј је црвених војника, који сматрају да је свршеном обуком престала њихова мисија и ишчезну за свагда. Они који остану буду упућени на своја одређена места. Али на месту одређења извршено је извршати преглед колико их има, јер добар део ових бораца за слободу воле да умакну за време путовања, па продаду своју опрему и да се поново пријаве као нови кандидати канцеларијама за рекрутovanje, где се понавља игра из почетка. За црвену гарду одређена је месечна плата од 250 до 400 рубаља и тако црвена војска, према рачунима самог савјета, до сада кошта бољшевичку владу преко 18 милијарди рубаља годишње.»

Лондон. — Листови примају из Копенхагена: Варош Самара на Волги је центар контра-револуционарних покрета. Генерал Александар Роздјанко и извесан број руских официра и угледних политичара ту скоро су стигли у Самару, коју контра-револуционари и спречаће освету. Не, он се није смео надати њеном доласку. Он је био у соби. Празнина степенаца притискивала ју је. Степенаце се чинице бескрајним и дејчи звуци ишли су на сусрет у мртвом осветљењу оскудних лампица, баш као дечји призрци које је загушила болест, с непомичним, остаклењеним очима, с немоћно пруженим рукама.

Он чак није ни чуо, како је она отворила врата. Он је седио у фотељи, опустивши главу на руке и соба је била хладна; као да је он дошао овде само ради тужних успомена.

Или је заспао?

Она га не ће убијати у сну. У њеним очима он мо-

намеравају да прогласе провизорном престоницом Русије.

Цирих. — Балканска агенција прима из Петрограда, да је вест о присуству енглеских, француских и америчких трупа у провинцији Архангелска учинила изванредан утисак на аустријске заробљенике словенске расе.

На хиљаде њих је пошло у суерет својој браћи по оружју. Један декрет Совјета забрањује пошење оружја у целом крају дуж железнице на мурманској обали, али ове мере не могу спречити да се Савезнички одреди увећавају сваког дана стотинама бивших руских војника и заробљеника, који прилазе у савезничке редове где добијају опрему и уврштавају се у пукове.

ПАЊИЈА АМЕРИЧАНА

Рим. — Италијански листови јављају, да ће један велики амерички транспортни пароброд добити име «Пјавек». То је један племенит гест Сједињених Држава у част храбрости италијанске војске.

Дневне Вести

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

За прошла 24 сата непријатељ је изабацио на варош шест граната и на периферију 132 гранате. Погинула је једна жена. Оштећене су 4 куће.

ПОРОДИЦЕ ПРИВАТ. ИНЖИЊЕРА

Управа удружења Српских инжињера и архитеката, моли приватне инжињере, да пошаљу управитачне адресе својих породица у Србији, да бих им се могла слати новчана помоћ.

НОВ ЛИСТ

Изашао је у Солуну 1. број Српског Техничког Листа, орган удружења српских инжињера и архитеката.

ГРЧНА ОПЕРА

Вечерас «Кармен» Почетак у 10 сати.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Цирих. — «Келнише Цајтунг» пише: У циновској битци, народ мора помагати војску

ра прочитати приговор. Она мора најпре убити прошлост.

У њеној је руца било оружје. Ма како да је та рука држала, све једно, она ће учинити своје: иснажити из близа.

Он подигне главу, опазивши је скочи, но још све није веровао себа; и страх и очајање, жалост, мешали се с непоузданом радом.

— Та! — викне он. — Ти дошла! Ти!

Он јој с благодарношћу и признањем пружи руке. Револвер паде на њилим. Она му јецајући паде у загрљај.

— Ја... ја нисам могла, да не дођем.

С руског С. В. Т.

на фронту чврстом вољом. Каже, да у земљи има много песимиста, који погнуте главе и злослутном кукњавом говоре, да се иза званичних коминикеја крију најтежи догађаји.

ЈЕДИНИ СПАС

Цирих. — «Словенец» од 28 маја публикује манифест корушког одбора, којим се позивају сви посланици и представници јавних удружења на протестни збор против идеје о југословенској држави.

Овај манифест «Словенец» овако коментарише:

«Овај корак немачког корушког одбора најбоље нам показује, да је за нас једини спас: слободна и уједињена југословенска држава. Ми не пристајемо ни на какво друго решење словеначког и југословенског питања. Мржња, коју Немци осећају према нама, угушила је код њих сваки осећај правде. Ако неки код нас мисле, да је још могућ пријатељски споразум са Немцима, те да и даље останемо под истим кровом, тај се грозно vara. Коруска нам најбоље показује, да треба у својој држави да потражимо гаранцију за наш национални опстанак.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

У пределу северо западно од Ремса, Немци су извршили један напад на планину Блињи, после огорчене борбе напад смо одбили.

Непријатељ је извршио неколико напада у пределу Фур-де-Пари и на десној обали Мезе и није постигао никакав резултат. Французи су нанели непријатељу тешке губитке и заробили неколико војника.

23 сата. — Северно од Урка француско-енглеске трупе одбациле су Немце са положаја између Плеснј Иле и реке, где су се Немци упорно држали.

Французи су заузели вис северно од Гран-Розоа, прешли село Бење, и дохватили се Крамозела и Крамаја, напредујући на овој тачци за 3 километра.

Французи су заробили 600 људи. Више на југу, Французи су заузели Смерж и Менкер.

Северно од пута Дорман-Ремс, Французи су заузели у једној огорченој борби село Ромињи

Корушки одбор тврди, да се корушки Словенци ослањају на Немце. То је лаж. Потписи хиљада људи и жена у Корушкој у корист југословенске декларације, изјаве словеначких општина и целокупног свештенства, најбољи су доказ за то. Ништа боље не оцртава ситуацију у Корушкој од факта, да је у неким словеначким општинама само број жена и девојака, које су потписале југословенску декларацију, био је већи од целокупног броја Словенаца, приказаног за те општине у службеном попису становништва 1910 г.»

СА ОПШТЕЊА

Стева Поповић заробљеник у Софији, родом из Параћина, брат Николе Петровића, обавезника у некој пекарској чети на солунском фронту, — јавља се картом «Аци» и моли га за пошиљку пакета.

На кога се односи ова карта нека се јави уредништву «Народа» ради пријема.

Љуба М. Ивковић бивши ложац фабрике цемента у Раљи сада обавезник пекарске чете Бр. 414 моли Стевана, Ј. Борџевића машинисту да му се јави на горњу адресу.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Сретен М. Поповић из Београда обавезник штаба IX п. пука бр. п. 26 моли да му се јави жена Христина Поповић Београд ул. Милоша Поцерца бр. 1.

и заробили 100 Немца.

Целокупан број немачких заробљеника од почетка немачке офанзиве 2 јула па до 18 јула на фронту Марне и Шампање износи 33.400 од којих 674 официра.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Преко ноћи наше су патроле задобиле више заробљеника у близини Мери.

Данас сем уобичајене обостране артиљеријске активности, ништа важније.

Број заробљеника које смо задобили у току месеца јула износи 4503 од којих 89 официра.

Авиатика. — 18 јула било је много броба у ваздуху. Оборено је 26 немачких авиоплана, а 9 је пало ван контроле.

Четири наша авиоплана нису се вратила, наши су авиатичари бацили 15.000 кило бомба са добрим резултатима. Преко ноћи бацили су преко 23.000 кило бомба. Ненели смо велике штете железничким станицама Камбре и Лил, и многим другима; констатовано је много пожара.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

На неким тачкама фронта јуче је била нешто живља борбена активност.

У Вал ди Ледро једна наша извидница сукобила се са једном јаком непријатељском патролом, натерала је у бегство и задобила заробљеника.

На брду Корно (Валарса) и на Корноне (јужни обронци Сасо Росо) непријатељска одељења, која су покушала да се приближе на-

шим линијама, била су крваво одбачена.

На Азолоне извршили смо један успешан препад у један истакнути непријатељски положај и заробили 2 официра, 2 подофицира и 12 војника.

Авиатика. — У ваздушним борбама оборена су 3 непријатељска авиоплана.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Цирих. — Из Берлина: Министар спољних послова Фон Хинце стигао је у немачки главни стан, где је дуго конферисао са кајзером и Лудендорфом о политичкој и војној ситуацији, а затим се вратио у Берлин.

Вашингтон. — У Америци је сакупљено милион долара за помагање чехословачких војника, који се боре у редовима Савезника.

Рим. — Потврђује се вест, да ће се 200.000 бразилијанских војника скоро борити уз савезничке трупе у Палестини.

Париз. — Таке Јонеску је био примљен у аудијенцију од председника републике Понкареа, коме је изложио стање румунског народа под немачким јармом. У суботу ће Јонеску отпутовати у Лондон.

ШТОХОЛМ.

Савезничке трупе, при њиховом искрцавању у Архангелску дочекао је један одред од 3000 Југословена, који су заостали у Русији. Овај одред под командом коњичког потпуковника Светислава Маринковића добио је честитања од команданта савезничких трупа, којима се и прикључио.

ПОРТСМУТ.

Из Владивостока јављају, да су Чехословаци заузели Снаковку, 200 врата северно од Никаковке, и запленили материјала.

Науен. — Из Москве јављају, да је нови немачки амбасадор Хелферих стигао у Москву и примио своју дужност.

Цирих. — Краковски лист «Час» јавља: Када је у Кијев стигла вест о стрељању цара Николе, украјински официри су, за неколико дана, носили своја одличја обавијена у привео у знак жалости, а у саборној цркви држани су парастоси, којима је присуствовала хиљада лица.

Рим. — Швајцарска штампа још увек истиче, да круже вести о новом нападу на Италију, који ће извршити Немци заједно са Аустријанцима.

Базел. — «Норддајче Цајтунг» јавља, да су руске власти дале немачкој амбасди у Москви 200 пу-

шак. Сем тога дозволиле су, да 200 немачких заробљеника станује у једној кући уз амбасату, одакле би могли да штите амбасату од евентуалних напада.

Париз. — Из Букурешта јављају, да је румунски сенат у начелу одобрио натурализацију Јевреја настањених у Румунији.

Цирих. — У политичким немачким круговима кружи вест, да на захтев кајзеров кнез Лихновски неће бити искључен из чланства Господске куће.

Лондон. — Вероватно, да ће се у новембру извршити општи избори у Енглеској.

Берн. — Јављају да је канцелар Хертлинг поново започео, да води преговоре у главном стану, на основу којих ће се затим предузети преговори у Бечу због склапања што ужег савеза између Аустрије и Немачке.

Крф. — На телеграм који му је упутио г. Пашић поводом годишњице објаве рата од стране Аустрије Србији, Председник Вилсон одговорио је:

«Телеграм који сте ми упутили 15 тек. м-ца дубоко ме је гануо и уверен сам да ће ганути тако исто и срца свих грађана Сједињених Држава. Знамо величину патњи које је Србија претрпела и не само наше симпатије него и наше пуно пријатељство и жива жеља јесу за то да потпомогнемо ваш народ у свима фазама овога трагичног рата.

Убеђен сам да задовољење права Србије стоји на челу сваког програма правде и свих свесних патриота Сједињених Држава. Изволите примити моје срдечно поздравље.»

(Пресбиро).

СРПСКИ ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈ

Повремено обострано артиљеријско дејство, нешто јаче у области Градешнице. Три непријатељска покушаја, да се својим предњим деловима приближи нашим рововима, на Кравачким положајима, били су одбијени нашом ватром.

МАЛИ ОГЛАСИ

Могу се добити у свима књижарама следеће књиге:

«La Perle de l'Égée»

«Salonique pendant la guerre mondiale»

«L'Orient qui meurt» од Леона Абстада.